

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

Titulus XIV. Turcæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

tem. Columbam nomine, referunt medici, gravidam parturisse multos dies; & per conatus illos naturæ, ad obstetricum studia nihil promovisse. Triennium igitur lecto affixa decubuit. Deinde, resumptis utcumq; viribus, ambulavit, viginti quinq; annos uterum gerens. Tandem extinctæ, atq; medicorum scalpro exactæ, in utero deprehensus est infans, in lapidem durissimum conversus: quod vidisse se Parisiis Anno 1609. affirmat Aubertus Myraus, vir à Scriptis clarissimus. Non unum, ut illa; aut ut Rebecca, geminos, etiam collidentes in utero, gestavit Christus; sed quotquot homines erant in orbe futuri: adeoq; illos omnes triginta tres annos, quoad vixit, eniti conatus est ad vitam; & in lucem Evangelij parturivit. At quam multi obdurerunt ut lapis! De Nabal immitti 1. Reg. 25. 37. *emortuum est cor ejus intrinsecus; & factus est, quasi lapis.* Quam acerbò putas Christi parturientis sensu, Judæi, Scribæ, Pharisei, ad prædicationem ejus obdurerunt! *Quasi lugens, & contristatus, sic humiliabar.* Ps. 34. 14. S. Hieron. legit, quasi lugens mater tristitiâ incurvabar. Doultreman. l. 2. c. 3. de amore Sect. 10.

Varia de tristitia Christi.

Tristis est anima mea usq; ad mortem. Matth. 26. 38. Pia est tristitia Christi, & ab ipso sanctè suscepta in horto pinguedinis: ut in ipso puniretur, quòd in horto primævo malè fuit lætatus Adam. Sim. Cas. l. 13. c. 11. *Tristis* &c. id est, vehementissimè contristatur: ita ut tristitia hæc, & mors, unò duntaxat gradu, videantur distare. Dion. Carth. hic.

Et factus est sudor ejus. Luc. 22. 44. Tam vehementem tristitiam, & timorem, Christus

assumpsit: non solum ex consideratione Passionis sibi instantis; sed etiam ex consideratione ruinæ, & ingratitude, destructionisque Judæorum; propter quorum salutem specialiter fuerat missus. Et quia videbat, Passionem suam tam multis non debere prodesse, imò magis obesse, propter eorum ingratitude, & peccata: itèmq; quia omnium Electorum suorum futuras tribulationes, quas pro ipso passuri erant, usque in finem Mundi, prævidit; & intèmq; eis condoluit. Dion. Carth. hic.

Unò JESUS tempore fruebatur Dei visione; & intolerabili passione gemebat: ut tota divinæ fruitionis gloria in eo militaret ad penam. Nam quemadmodum omnes cognitione antecessit; ita, etiam & mœrore. Apposita est illi scientia, appositus est & dolor. S. Laur. Just. de triumph. &c. c. 19.

Suscepit tristitiam meam, ut mihi suam lætitiâ largiretur: & vestigiis nostris descendit usque ad mortis ærumnam; ut nos suis vestigiis revocaret ad vitam. S. Ambros. l. 10. in Luc. 94. Mœstitiâ prætebat, quam non ex metu mortis suæ; sed ex mora nostræ redemptionis assumerat. - Non propter mortem, sed usque ad mortem, tristis est Dominus: quòd in certamine Passionis mors corporis, absolutio, anxietudinis, non coaccervatio sit doloris. S. Ambros. l. 7. in Luc.

Hoc dolebat mihi, & contristabar pro persecutibus me: quia volebant penitentiam agere. Ego in cruce pendebam, & sanguine meò lavabam sordes eorum; & ipsi volebant agere penitentiam. Hæ erant lacrymæ meæ; hæ compunctio: persequentes me non potui salvare. S. Hieron. in Ps. 108.

TITULUS XIV. TURCÆ.

ANNO 1509. 14. Septembris terræ motus octodecim continuò diebus, murum Constantinopolis, quâ parte mare spectat, cum omnibus adjacentibus domibus disjecit, & fossas ruderibus implevit. Sed mirum id fuit: cum multæ Turcarum Moschææ collaberentur, Christianorum tamen templa illæsa manserint. Ipsa Sophia ædes nihil mali sensit, præter turrim à Turcis post captam urbem, templo in sine, ornatis gratiâ annexam; quæ tota præcipitata periit. Sed & illò terræ motu, calx, & cœmentum, quò Beatorum imagines post captivitatem urbis coopertæ fuerant, ita separatim ab imaginibus ceciderunt, quasi arte novâ jam primum suo splendore essent redditæ. Stengelius t. 2. judic. div. c. 18.

B. Catharina Bononiensis prævidit Orientalis Imperii excidium, & Constantinopolitanam captivitatem. Pro qua cum rogaret, nè Christianum Imperium in potestatem Turcicam deveniret; admonita est à Deo, sinem

precandi facere: quod ob Græcorum flagitia, & impietatem, oporteret à Christiano Corpore illud imperium rescindi. Bollandus 9, Martii.

Notat Genebrardus in Chronol. eodem ferè annò, quo Ottomannus usurpavit Imperium Turcarum, Deum creasse Imperatorem Christianorum Rudolphum Habspurgensem; à quo Austriaci descendunt: quasi eos Ottomanicis opposuisse videatur. Sicut tradunt Hebræi: eò die, quò Nabuchodonosor diruit templum, natum esse Cyrum, qui ejus posteros delevit. Cornelius in Cant. 7. 1.

Et ecce equus pallidus. Apoc. 6. 8. Optimè Joachim, Seraph. Firmianus, Pannonius, & Pererius, per hunc equum intelligunt Sectam Mahometis, Turcas, & Saracenos, infensissimos à mille jam annis hostes Christianorum: hi enim post Gothos, Arianos, aliosque præfatos hæreticos, Ecclesiam gravissimè infestaverunt. Cornelius hęc.

Credite

Credite fratres, quàm diu in his moribus Ecclesia vixerit, frustrâ bellatur in Turcas: prius contra mores, quàm hostes, pugnam dum. Corrigamus ergo vitam, & adhæreamus Deo; & ipse pugnabit pro nobis. S. Thom. Vill. l. 1. D. 2. Quadr.

Non est, fratres, cur Turcarum ferocitatem timeamus nos, quibus Deus præsidio est, qui illis est contrarius. Alium Turcam ego magis timeo, qui intrâ nos latet; peccatum scilicet, ingratitude, aversionem. *Si populus meus audisset me &c. pro nihilo forstian &c. Pl. 80. 14. Idem f. in Rogat.*

V.

TITULUS I.
VANITAS

§. I.

*Figura, Symbola, definitio.
Ex Veteri.*

Dormivitq, Salomon cum Patribus suis. 3. Reg. 11. 43. Jam ante proclamârat Salomon toti quæ Mundo concionatus: *Vanitas vanitatum, & omnia vanitas!* & tamen vanitas, vanâque species mulierum, eum in senio dementavit, vanumque reddidit; ut se ipsum fecerit summum vanitatis spectaculum: evanuit enim ejus sapientia, sanctitas, felicitas, gloria, sanitas, vita, utinam non æterna! Quid est homo etiam sapientissimus, ditissimus potentissimus; si DEUM deserat, & à DEO deferatur? non est aliud, quàm mancipium vanitatis, imago stultitiæ, præda mortis, ærumnarum abythus. O si Salomoni liceret ad vitam redire; qualem ageret poenitentiam, qualem institueret vitam, quid mortalibus inelamaret? utiq; illud Salvii ad mortem revocati apud Greg. Turon. l. 7. hist. c. 1. audite filij Adæ, & intelligite: quia nihil est, quod cernitis in hoc Mundo, sed omnia vanitas. Omnia ergo, ut vana, contemnit; ut veram gloriam Dei mereamini adipisci in cælo. Cornelius hic.

Ufquequo parvuli diligitis insantiam? Prov. 1. 22. id est, sæculi vanitatem. *Et stulticia, quæ sibi sunt noxia, cupiunt;* id est, temporalia: quia sunt ignis, & gladius: quæ duo pueri libenter tenent; donec comburantur, aut jactantur. Hugo Card. hic.

Hedera Jona 4. 6. Symbolum est vanitatis Mundi, omnisque rei, & spei, mundanæ. De hac enim hedera in Hebr. v. 10. hic dicitur: Filia noctis erat, & filia noctis perivit; id est, unâ nocte nata est, unâ etiam nocte perit. Annon filia noctis est honor, delicia, divitiæ; quæ unâ nocte obveniunt; unâ nocte durant. Cornelius hic.

Ex Novo.

Plurima autem turba straverunt vestimenta sua &c. Matth. 21. 8. O quàm dissimile est, tolle! tolle! crucifige eum! & benedictus, qui venit &c. Quàm dissimile, Rex Israel; & non habemus regem, nisi Casarem. Quàm dissimiles rami virentes, & crux; flo-
Rosanthæ Sacra. Tom. II.

res, & spinæ. Cui prius sternebantur vestes alienæ; ecce suis exiit. S. Bernardus l. de Pals. Dom.

Facta est nubes. Luc. 9. 34. En, quod felicitas recidat! en, quomodo apparatus ille majestatis evanuerit! en ut sol genarum mutetur in nubem! Ita ut plurimum serenitas potentia nubilâ excipietur; & fortuna agnatum secum trahit nimbum lacrymarum. Soli nubes succedunt, splendor umbrâ funestatur, rutilantia indumenta tandem intumbrantur. Oliva l. 13. Strom.

Nec Salomon in omni gloria &c. Luc. 12. 27. Si autem sanum &c. Præfertur lilij gloria gloriæ Salomonis: cum tamen Rex iste omnes majestatis splendores superavit; & flos ille tantum unâ die in aquo resplendet. Aded humana gloria brevis est; ut longum spatium fuerit dies. Naxera in Jos. 1. §. 39.

Ex Patribus, & aliis.

Sicut videri nequit in rota, quæ continuo versatur, aliqua pars ejus; eò quod crebrâ circumferentiâ semper summa fiant ima; & ima summa: ita etiam nostrarum rerum impetus, dum continuo vertuntur, summa facit infima. Ut videre licet in divitiis, potentis, & aliis. S. Chrysost. tom. 1. de nomine Abram.

Umbræ, & rotæ; & tristia, & læta, hujus vitæ tempora: nam, quemadmodum umbra, non manent; & ut rota, vertuntur. S. Nilus in parænesi.

Res nostræ velut orbe quodam volvuntur: aliàs sæpe unâ, eodemque, die, atq; etiam interdum horâ, mutationes advehente. S. Gregor. Naz. de paup. amor.

Heu! cuncta paulatim, etiam præclara, pereunt! pereunt, ut exigua supersint reliquæ. Velut solo vexato à magnis imbribus aliis supersunt avectis silices modò. Idem. Poemate de vita sua. Quidquid in hoc sæculo magnum videtur, umbra, vel somnia, deputanda sunt. Aponius l. 6.

Theophrastes docet, chameleontem ex rorè vivere, & sæpe deprehensum, muscas comedere. Atque hinc fortè orta vulgi opinio, eum ex aere vivere. Symbolum eorum, qui ventò honoris, & muscis deliciarum, se pascunt. Quàm multi Christiani stolidiores Domitiano! qui, cum salutem suam æternam pro-

N n n n 2

vare